

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 855
תאריך: 11.3.54

"ד"ר מיוחזר" של אופנאי המערכת הציג לפני הקוראים את "איפנת קיץ 1954". דיווח מקיפה, פירט את מהלך מישפטו של "גנרל סוף" ממנהיגי ארגון השיחרור הקנאטי, ה"מאוריטאני". כשער הגיליון: שיער ניכחתת ישראל, יעקב חודורוב.

מישפט גרינוולד - קסטנר: מציל יהודים או משתף פעולה?

* קרב מישפטי לחיים ולמוות * האישי

ששיחרר את עוזרו של אדולף אייכמן

מישפט

השיא

להלן קטעים מתוך סיקור כתבי העולם הזה ממישפט קסטנר-גרינוולד. שריג שו את ישראל, השבוע לפני 25 שנה. באופן שרק הקטעים המזוויעים של מישפט אייכמן הצליחו לרגש:

האיש הגדול של המישפט היה עתה אדם שאיש נכח באולם, אף שרוחו ריחפה על כל מילה: אלוף ה.ס.ס. קורט בכר, כיום אורח גרמני. מודע התערב קסטנר לטובתו? מה עשה בכר? מה חלקו בטבח המיליונים? עו"ד תמיר קבע בין רגע את קריהתקפה, ולא הירפה ממנו:

● קסטנר הציל את אלוף ה.ס.ס. בי מישפט נירנברג, ואחר-כך במישפט האנטי-טרינאצי הגרמני.

● שבכר היה אחד האחראים העיקריים בהשמדת יהדות אירופה:

● שבכר, יחד עם אייכמן, הירשה לי-קסטנר להוציא רכבת אחת של אלף יהודים, ביניהם מישפחתו של קסטנר וידידיו, כדי לרפות את מתיחות היהודים ולמנוע את בריחתם והתמרדותם;

● שלשם כך מנע קסטנר בעד הצניחנים הארצישראלים לארגן תנועת התנגדות... * * *

● רק לפני כמה שבועות גברה ניבחרת הכדורגל הישראלית, על ניבחרת יוון בתוצאה 4:1.

● ביניהם הצנחנית חנה סנע (אשרי הגפורה...).

● שקסטנר היה מכשיר בידי בכר בניסיונו של הלה להתחבב אחר-כך על מעצמות המערב ולהציל את עורו מניקמת המנצחים — תמות הצלת עורו של קסטנר עצמו. שבכר יכול היה לגלות את עברו כמשתף-פעולה.

כיצד שוחרר ה.ס.ס. בכר ממישפט נירנברג:
תמיר: אני מניח שלא נקטת יוזמה לטובת שיחרורו של ה.ס.ס. קורט בכר ממעצרו כפושע מלחמה בנירנברג?

קסטנר: בוודאי שלא!
תמיר: לא נקטת שום פעולה מיוחדת? **קסטנר:** לא!
תמיר: ועדותך בנירנברג לא הכריעה את הכף לשיחרורו?

קסטנר: נכון!
תמיר: וגם לא היתה לה השפעה חשובה על שיחרורו?

קסטנר: נכון.

תמיר: ואני אומר לך שהודות להתערבותך האישית שוחרר ה.ס.ס. קורט בכר מנירנברג.

קסטנר: שקר גס! (בצעקה).

כאן מבקש עו"ד תמיר מבית-המישפט את מיכתבו של קסטנר לאליעזר קפלן * וקורא מתוכו שורה אשר קסטנר בהגישו את המיכתב קודם לכן לבית-המישפט, לא הבחין בה כנראה: ה.ס.ס. קורט בכר שוח"ר בינתיים מנירנברג הודות להתערבותי האישית."

תמיר: שלחת ידיעות לשווייץ על השמדת יהדות אירופה? **קסטנר:** שלחתי.

● שרי-האוצר הראשון של מדינת ישראל, אל, ואח"כ סגן ראש הממשלה.

תמיר: למי שלחת? **קסטנר:** לסלי מאיר ולנתן שוואל. * **תמיר:** מתי שלחת להם? **קסטנר:** בסוף מאי.

תמיר: דרך מי שלחת? **קסטנר:** על ידי שליח דיפלומטי. **תמיר:** הם פירסמו את הידיעות בי-יהדות ובעולם?

קסטנר: לא מאיר ולא שוואל דאגו לפירסום הידיעות בעיתונות. הם לא פירסמו את הידיעות.

תמיר: למה נתת הצהרה בשבועה ליי-טובת בכר, ולא נסעת להעיד עבורו? **קסטנר:** לא רציתי לבוא במגע עם הגרמנים.

תמיר: אתה פונה אלי במישפט כל הזמן בלשון אתה או אדוני. **קסטנר:** נכון.

תמיר: אבל בעדותך במישפט חזנ"מאיר (מפקד הצבא הגרמני בבודפשט שנידון כפושע מלחמה) פנית לסניגור הגרמני פמיס מיספר בלשון "מיין קוליגה", כלומר "חברי למקצוע" וזה היה סניגורו של פושע מלחמה נאצי.

קסטנר: (קם מכיסאו) אדוני השופט, אמרתי זאת שם באירוניה.

תמיר: ובית-הדין הבינלאומי הירשה לך לזלזל בסניגור בצורה כזאת? **קסטנר:** כן.

תמיר: כשהיית נוסע לשווייץ ובחזרה משטח-הכיבוש הגרמני, האם חיפשו הגרמנים בבגדיך?

● נציגי הסוכנות היהודית בשווייץ, בימי מלחמת העולם.

תמיר: אתה מסכים איתי שהתערבות אישית של קצין גבוה ב.ס.ס. ויהיה הוא מי שיהיה, היא פשע מנקודת מבט לאומית? **קסטנר:** אני לא מוכן לענות לפי הניסוח שלך.

תמיר: אי אפשר לדרוש מן העד תשור בה בנוסח זה, לא על שאלה כזאת.

כבוד השופט: מה יוסיף דווקא ניי-סוח זה?

תמיר: במישפט עתידה להתעורר שאלת קנה-המידה, מה מותר ומה אסור. אני רוצה להוכיח שהעד עשה מעשה פשע, לא רק לפי נקודת מבטי, אלא אפילו מנקודת מבטו שלו.

קסטנר: מה זאת התערבות אישית לטובת מישהו?

תמיר: האם כוונת הסניגור לפרוטקציה? **תמיר:** העד הוא עורך-דין, עיתונאי ובעל השכלה גבוהה. הוא יודע בדיוק מה פירוש התערבות אישית. הוא השתמש בביטוי זה במיכתבו אל קפלן.

תמיר: האם זה כולל מתן עדות? **תמיר:** אינני מדבר על מתן עדות, אלא על התערבות אישית.

השופט מסכים להציג לעד את השאלה פרט למתן עדות: "האם אתה מסכים לדיעה שהתערבות אישית לטובת שיחרורו של קצין גבוה ב.ס.ס. ויהיה זה אפילו קורט בכר, היא חסא לאומי?"

קסטנר: (לאחר היסוס) כן.

תמיר: זו היתה שאלתי האחרונה. אני מודה לאדוני השיא על אורך רוחו.

תמונה זו צולמה ברגע שנכנס השופט בנימין הלוי לאולם בית-המישפט כנהוג. אולם היא נראית כאילו כל הנוכחים אבליים על המיליונים, אשר השמדתם היא הרקע האמיתי

מישפט זה: הקורא ברשימותיו הוא העד ישראל קסטנר. לידו עו"ד שמואל תמיר, לבוש גלימה, עם עוזרו אריה מרינסקי. האיש המזוקן החובש כיפה הוא הנאשם מלכיאל גרינוולד. שמאלי בתמונה הוא התובע עו"ד אמנון תל, ולידו עוזרתו דבורה שקד.

רגע סמלי

תמונה זו צולמה ברגע שנכנס השופט בנימין הלוי לאולם בית-המישפט כנהוג. אולם היא נראית כאילו כל הנוכחים אבליים על המיליונים, אשר השמדתם היא הרקע האמיתי